

VARIA

ETT KLAVERTRAMP

Det socialdemokratiska partiets officiella organ, tidskriften Tiden, står i många avseenden på ett högt plan. Genom att det i stor utsträckning torde vara socialdemokratiens coming men, som där föra pennan, få bidragen ett särskilt intresse. Utifrån medarbetarnas socialdemokratiska inställning föres samhällsdebatten ofta med energi, fart och fläkt. En omfattande, ehuru självfallet ofta ensidig, kunskap föres till torgs, och de idéer, vilka anses böra vara vägledande för den fortsatta omdaning av samhället i socialistisk riktning, få en mångsidig belysning. Icke minst glädjande är, att den polemiska tonen som regel är hyfsad, ibland elegant. Innehållslösa glåpor och fraser lysa på ett välgörande sätt med sin frånvaro.

Men ibland finner man tyvärr ett återfall i den tidigare socialismens något primitiva tongångar. I ett av de senaste numren har fil. dr Paul Lindblom fått komma till tals och utgjutit sin vredes skålar i en artikel betitlad »Moralisk upprustning — en ideologisk maräng».

Man må ha vilken uppfattning som helst om kristendom i allmänhet och om M. R. A. i synnerhet — det måste klart sägas ifrån, att herr Lindbloms angrepp icke är anständigt till vare sig innehåll eller form. Den, som skriver dessa rader, är varken övertygad kristen eller medlem av M. R. A. Jag kan icke hoppas, att av rörelsen skall kunna bli vad dess anhängare hoppas — räddningen från nutidens ångest och från framtidens namnlösa fador. Men den är ett försök, byggt på ärlig övertygelse, och som sådant skall den i hederlighetens namn bedömas.

Anledningarna till herr Lindbloms hätska utgjutelser äro icke svåra att förstå. Dels är det en allmän kristendomsfientlighet, men dels och framför allt hans tydligt framträdande rädsla, att M. R. A. skall bli ytterligare en viktig motvikt mot socialismen. Hans uttalanden äro visserligen dunkla, men med tydligt ogillande omnämnes, att företrädare för olika åsikter och intressen — kommunister, socialister och borgerliga, fackföreningsledare och arbetsgivare — uttalat sig mycket positivt om rörelsen och dess idéer. Icke anser väl herr Lindblom, att det är något fel i att Cauxandan medverkar utjämnande beträffande motsättningarna t. ex. inom företagen? Eller skall man tolka hans av förakt präglade uttalanden på den punkten så, att han är en företrädare för en förlegad klasskampsmentalitet? I så fall torde han lyckligtvis vara en ropandes röst i öknen.

En annan orsak till herr Lindbloms förbittring är, att M. R. A. skulle utmärkas av »asocial individualism». Man må verkligen fråga: Har numera all individualism blivit asocial? Eljest trodde man, att nu-

Varia

mera icke ens den renlärigaste socialdemokrat ville förneka, att den individuella inställningen till olika samhällsproblem ofta är av avgörande betydelse för utvecklingen. Det gäller icke bara ledarna — Hitler och Stalin skulle nog ha mått väl av litet Cauxanda — utan även den enkle mannen i ledet i det dagliga samhällsarbetet.

Ett exempel på herr Lindbloms sätt att uttrycka sig och på hans försök till resonemang är, när han säger, att »det är ganska svårt att få något grepp» om rörelsen, för att, sedan han erkänt detta, i den mest kategoriska form komma med påståendet om »grov spekulation hos moralisk upprustnings fördomsfria propagandister», eller tala om »de avintellektualiserade upprustarna (!) i Caux». Det är lika dumt, när han ironiserar över »de avintellektualiserade upprustarna i Caux» som det är, när han talar om en »galaklädd publik». Man vet dock, att rörelsen gripit djupt genom alla befolkningslager. Och än värre blir det, när han avslutar sin artikel med satsen, att om man granskar rörelsen närmare, undrar man, »om den starka goodwill, som ordet moral har hos den allmänna opinionen, någonsin har brukats på ett mera makabert sätt».

Naturligtvis finnes det inom rörelsen — delvis väl sammanhängande med att den är så ung — oklara uttalanden och naiva utgjutelser av dess anhängare liksom fallet inte minst var vid socialismens första framträdande. Herr Lindblom utnyttjar dem med den sure kritikerns hela skadeglädje. Men därför kan hans artikel icke övertyga om, att vi ej här *kunna* ha ett betydelsefullt bidrag till den avspänning, som alla tänkande människor hoppas på.

Henrik Munktell.